

Klasa: 034-08/14-01/191
Urbroj: 580-07/26-2014-003
Zagreb, 23. listopada 2014.

Ministarstvo regionalnog razvoja i
fondova Europske unije
Kabinet ministra

Račkoga 6
10000 Zagreb

Predmet: Upit o postupanju regionalnih koordinatora na tržištu pružanja konzultantskih
usluga
- očitovanje; dostavlja se

Poštovani,

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) zaprimila je 10. lipnja 2014. podnesak u kojem se navodi kako upravna tijela županija te agencije osnovane kao javne ustanove odnosno trgovačka društva, čiji je osnivač jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave (dalje: regionalni koordinatori) temeljem propisa o regionalnom razvoju obavljaju poslove koordinacije i poticanja regionalnog razvoja.

Međutim, istovremeno regionalni koordinatori pružaju konzultantske usluge na slobodnom tržištu. Time, prema mišljenju podnositelja zahtjeva regionalni koordinatori narušavaju tržišno natjecanje u odnosu na ostale poduzetnike na tržištu budući da raspolažu podacima koji nisu javno dostupni, financiraju se iz proračunskih sredstava i dr.

Temeljem zaprimljenog podneska Agencija je zatražila očitovanje Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije (dalje: Ministarstvo).

U dostavljenom očitovanju, Ministarstvo je navelo kako je pravni temelj za ustrojavanje regionalnih koordinatora članak 20. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 153/09; dalje: Zakon) kojim je propisano kako u svrhu učinkovite koordinacije i poticanja regionalnoga razvoja, jedinice područne (regionalne) samouprave ustrojavaju upravna tijela, odnosno osnivaju agencije kao javne ustanove ili trgovačka društva u stopostotnom vlasništvu jedinica područne (regionalne) samouprave (dalje: regionalni koordinatori). Osnivači i vlasnici regionalnih koordinatora mogu biti više županija odnosno lokalnih jedinica.

Člankom 3. stavkom 2. Pravilnika o upisniku upravnih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave, agencija i drugih pravnih osoba osnovanih s ciljem učinkovite koordinacije i poticanja regionalnoga razvoja (Narodne novine, broj 53/10, dalje: Pravilnik), propisano je kako za regionalnoga koordinatora na razini županije odnosno Grada Zagreba može biti određeno samo jedno upravno tijelo, odnosno agencija.

Ministarstvo je nadalje navelo kako poslovi koje regionalni koordinatori obavljaju u cilju učinkovite koordinacije i poticanja regionalnoga razvoja na razini županije propisani su člankom 3. stavkom 1. Pravilnika. Regionalni koordinatori mogu obavljati i druge poslove, u skladu s registriranim djelatnostima odnosno posebnim propisom o ustrojstvu upravnih tijela županija odnosno Grada Zagreba. Osiguravanje financijskih sredstava za izvršenje poslova utvrđenih u Pravilniku koje regionalni koordinatori obavljaju sukladno Zakonu, obveza je županija odnosno Grada Zagreba kao njihovih osnivača.

Uvidom u odredbu članka 3. stavka 1. Pravilnika, Agencija je utvrdila kako se u upisnik kao regionalni koordinatori upisuju:

a) upravna tijela županija, odnosno upravno tijelo Grada Zagreba, ustrojena za obavljanje poslova koordinacije i poticanja regionalnog razvoja u skladu s posebnim propisom;

b) agencije, osnovane kao javne ustanove odnosno trgovačka društva, koje udovoljavaju uvjetima kako slijedi:

– osnivač im je jedna ili više jedinica područne (regionalne) samouprave i jedinica lokalne samouprave,

– u stopostotnom su vlasništvu jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno jedinica lokalne samouprave,

– neprofitne su, odnosno obavljaju djelatnost bez primarne svrhe stjecanja dobiti.

Na temelju podataka kojima je Agencija raspolagala iz zaprimljenog dopisa Ministarstva te uvidom u propise koji uređuju predmetnu materiju, odnosno Pravilnik, Agencija je utvrdila kako trgovačka društva, čiji osnivač je jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili je u njezinom stopostotnom vlasništvu obavljaju poslove regionalnog koordinatora te istovremeno mogu obavljati i druge poslove sukladno registriranim djelatnostima.

Slijedom navedenog, zaključuje se kako primjerice trgovačka društva/javne ustanove (regionalni koordinatori) obavljaju poslove utvrđene posebnim propisima radi koordinacije i poticanja regionalnog razvoja, a istovremeno mogu obavljati i ostale djelatnosti/pružati usluge na tržištu, primjerice pružati konzultantske usluge kao što navodi podnositelj zahtjeva.

Temeljem članka 25. stavka 3. ZZTN-a, Agencija je ovlaštena između ostalog i središnjem tijelu državne uprave dati mišljenja kojima se promiče znanje o tržišnom natjecanju, odnosno podiže razina svijesti i informiranosti o ulozi politike i prava tržišnog natjecanja.

Stoga Agencija ukazuje kako je u slučaju, kada je dopušteno da trgovačka društva/javne ustanove obavljaju poslove regionalnih koordinatora sukladno posebnim propisima, a istovremeno isti propisi dopuštaju obavljanje djelatnosti, odnosno pružanje usluge i na slobodnom tržištu, potrebno postupati s osobitom pažnjom. Ovo iz razloga kako ne bi došlo do narušavanja tržišnog natjecanja na tom dijelu slobodnog tržišta.

Naime, temeljem članka 3. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (Narodne novine, broj 79/09 i 80/13) poduzetnicima se u smislu ovoga zakona, smatraju trgovačka društva, trgovci pojedinci, obrtnici i druge pravne i fizičke osobe koje obavljajući gospodarsku djelatnost sudjeluju u proizvodnji i/ili prometu robe, odnosno pružanju usluga, državna tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, kada izravno ili neizravno djeluju na tržištu, kao i sve druge pravne ili fizičke osobe (udruge, sportske organizacije, ustanove, vlasnici autorskih i sličnih prava i ostali) koje djeluju na tržištu.

Pravni oblik, način financiranja i namjera ili činjenica ostvarivanja dobiti, sjedište ili prebivalište u Republici Hrvatskoj ili inozemstvu, kao i činjenica obavlja li se djelatnost na tržištu izravno ili neizravno, trajno, povremeno ili jednokratno, nije od utjecaja na određivanje pojma poduzetnika.

Odredbe ZZTN-a primjenjuju se i na poduzetnike kojima je na temelju posebnih propisa povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, poduzetnike koji su po svojoj prirodi monopoli koji ostvaruju prihod ili kojima je, na temelju dodijeljenih posebnih ili isključivih prava, povjereno obavljanje određene djelatnosti, i to samo u slučajevima ako primjena ovoga zakona ne bi sprječavala, pravno i činjenično, obavljanje zadaća koje su im posebnim propisima i mjerama utvrđene i zbog kojih su te osobe osnovane.

Slijedom navedenog, Agencija ovim putem ukazuje kako je od iznimne važnosti u takvim slučajevima primjerice podzakonskim aktima urediti obavljanje predmetne djelatnosti na način da se između ostalog osigura i primjena načela fer tržišnog natjecanja.

Isto tako, kako ne bi dolazilo do narušavanja tržišnog natjecanja odnosno isključivanja s tržišta poduzetnika koju predmetnu djelatnost obavljaju pod tržišnim uvjetima, podzakonskim bi aktom trebalo urediti koje djelatnosti/usluge, na koji način i pod kojim uvjetima trgovačka društva/ javne ustanove obavljaju druge poslove sukladno registriranim djelatnostima.

Naime, ukoliko regionalni koordinatori obavljaju istovremeno djelatnosti i/ili pružaju usluge koje su u bitnome ili u cijelosti povezane s uslugama koje pružaju kao regionalni koordinatori sukladno posebnim propisima, trgovačka društva/javne ustanove izvjesno mogu imati određenu prednost (primjerice raspolaganjem određenim informacijama i bazama podataka te načinu financiranja kroz proračune jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave) pri obavljanju djelatnosti/usluga na slobodnom tržištu u odnosu na ostale konkurente, poduzetnike koji sudjeluju na tom mjerodavnom tržištu.

U tom smislu s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja poželjno je razdvojiti djelatnosti koje trgovačka društva/javne ustanove obavljaju kao regionalni koordinatori od poslova koje trgovačka društva obavljaju na slobodnom tržištu.

Predmetno očitovanje Agencija je donijela isključivo s aspekta propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

S poštovanjem,

Predsjednik Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

Mladen Cerovac, mag.iur.